

EL TEMPS

ret homenatge
als homes que
saberem sacrifi-
car-hisendes, li-
bertats i vides
per la causa de
la Pàtria.

Surt els dissabtes — Any I

Barcelona, 8 de setembre del 1934

N.º 35.—Preu: 15 cèntims

L'onze de setembre

Dolorosa commemoració per a nosaltres, catalans, la de l'onze de setembre del 1714. Cal, evidentment, no oblidar aquella data; cal, per damunt de tot, venerar i enaltir la memòria d'aquells qui vessaren la sang en defensa de la llibertat de la Pàtria. Però cal també que tinguem sempre ben present, perquè ens serveixi d'esperonador exemple, que la tràgica caiguda d'aquell dia no representa altra cosa que la culminació d'un llarg procés de decadència. Déu ens guardi de cap més diada com aquella. Déu ens guardi, sobretot — i a això ha de contribuir cada u de nosaltres — que a la nostra terra torni mai més a produir-se un clima possiblement incubador d'una semblant catàstrofe. N'hi ha cap perill, per remot que sigui, a hores d'ara?

No podem pas dissimular, puix massa que ho tenim a la vista, que el fervor patriòtic, particularment en determinat indret del nostre panorama social, apareix en aquests moments en sensible minva. Nosaltres podem fer l'esforç d'admetre, per respecte a la llibertat humana, que, davant de la nostra autonomia, un català pot deixar d'ésser-ne. Allò que no sabríem abonar, però, és que, qui en vulgui ésser, no ho sigui plenament i amb totes les conseqüències. Nosaltres aspirem, certament, a un règim de govern propi sota del qual ningú no sigui vexat, ni sacrificat, ni preterit. Un règim veritablement democràtic. Però volem, això sí, un govern propi, amb tots els seus corresponents atributs i prerrogatives. I si un dia ens creguéssim vexats o sacrificats, apel·laríem a tots els recursos que la civilitat comporta en defensa dels nostres drets o interessos. Veuríem, si calgués, de fer donar un tomb a la nostra política. Però, insistim encara, sempre voldrem un govern propi i no pensarem mai que la nostra tasca ens la poden fer millor els de fora. No hem d'ésser com aquells jueus envilitos que no volien reconèixer altre rei que el Cèsar, és a dir, l'opressor foraster, a canvi de poder satisfer llurs innobles passions i realitzar llurs mesquines conveniències. Quan tothom, a Catalunya, ho entengui així, la nostra llibertat nacional serà definitivament consolidada. Ja mai més no serà de témer cap altre dia de dol com el que anem a commemorar ara.

Tercer Congrés Nacional

27 i 28 d'octubre

A la ciutat de Girona

Ponències:

- «Política Municipal»
- «Política Econòmica»
- «Corporativisme»
- «Obres Públiques»

Bústia d'"El Temps"

J. P. - Berga. — Rebut gir postal anunciat.

R. M. - Port-Bou. — Rebuda subscripció i el seu import fins a fi de novembre.

A. M. - Falset. — Enviat paquet sollicitat.

M. P. - Llinàs del Vallès. — Anotada subscripció.

V. P. - Sant Vicents dels Horts. — Escriuim.

P. G. - Vilafranca del Penedès. — Anotada subscripció.

A. V. - Ulldecona. — Agraim la vostra col·laboració, desitjant no s'interrompi.

A. T. - Sant Martí Sapresa. — Rebut import un any de subscripció. Escriuim.

A. P. - Pontons. — Rebut import subscripció fins a fi de juny.

La setmana a Catalunya

Segueix durant la setmana la preparació de l'assemblea dels isidristes a Madrid. És una cosa que escruixeix veure la inconsciència amb què la majoria de propietaris rurals de Catalunya (no tots, per sort) s'han llançat darrera de la política no solament antipatriòtica, sinó sobiranament estúpida dels seus dirigents. No ha estat mai una norma de bona actuació de contraposar i esforçar-se a fer incompatibles dues causes justes. I ells actualment no fan sinó cometre, per defensar-se de les injustícies (reals les unes, inexistentes les altres) que se'ls fan, una injustícia més gran com és pugnar per la ruina de la llibertat incipient de Catalunya. Que la responsabilitat més grossa és de l'Esquerra que ha enverinat la qüestió del camp i ha redactat una llei que té molts defectes? D'acord, però el fet que uns determinats senyors es comportin antipatriòticament, no autoritza els altres per seguir-los en llur camí. Amb llur conducta només aconseguiran que els patriotes que, per amor a la justícia i a l'economia catalana, estaven disposats a col·laborar amb ells pel redreçament de tots els torts comesos en aquesta dissortada qüestió, es vegin obligats a combatre'ls com a la mateixa Esquerra, a causa dels perjudicis, potser per molt de temps irreparables, que llur actitud podria comportar per a la llibertat del país. No perdem de vista que totes les causes justes són solidàries: llibertat religiosa, llibertat nacional, justícia individual i justícia social no han d'ésser mai oposades les unes a les altres. Si veiem algú que vol crear un conflicte entre elles, és això el senyal més infallible de la seva insinceritat i de les seves intencions malèvols i inconfessables. Si, per contra, veiem que malda per desfer els malentesos que les farien aparèixer (sense ésser-ho, perquè no poden ésser-ho) com a incompatibles, estiguen segurs que aquell és el més lleial i desinteressat defensor de la raó i de la justícia.

Lluitem, doncs, alhora perquè imperi la dretura al camp català i perquè es consolidi i aixampli la llibertat de la Pàtria. És l'únic camí que resta obert als catalans de bona voluntat.

La qüestió del blat, que ens ocupava la setmana passada, resta resolta amb el ridícol més accentuat dels que l'havien suscitada. Les declaracions del Conseller d'Economia i Agricultura de la Generalitat coincideixen gairebé al peu de la lletra amb les afirmacions que nosaltres fèiem en aquesta secció. Res més injustificat, doncs, que les campanyes que els especuladors de blat intentaven suscitar contra Catalunya. Haurà servit aquest fet només per palesar la mala fe dels qui ho anafiten tot per combatre'ns i potser per obrir els ulls dels qui encara creuen en l'amor a l'autonomia per part dels «agrarijs» i llurs col·laboradors.

Durant els darrers dies hem (segueix a la quarta pàgina).

En l'onze de setembre d'enguany

Meditació

Quan el sol torni a il·luminar la nostra terra a l'alba de l'Onze de Setembre d'enguany, l'estàtua simbòlica del Conseller en Cap, Rafael Casanova, ja estarà coberta de flors i corones com una renovació avançada de l'amor patriòtic que s'apressen a manifestar entitats i ciutadans. El bronze on va quedar plasmada la figura de l'heroic defensor de Catalunya en el moment cabdal de la seva vida, haurà desaparegut sota l'allau dels presents amb què volen honorar-lo els que encara porten un cor abrandat dintre el pit i senten llur ànima sadollada d'aquest sentiment que no s'apagarà mai i que ens arrossega cap a la glorificació de les gestes triomfals o adverses de la nostra Història.

I quan haguem complert el deure de retre homenatge a la memòria dels que caigueren aquell dia en defensa de la Pàtria, caldrà que tots ens concentrem i, recollits en nosaltres mateixos, dediquem uns moments d'introspecció per a que, sense cap mena d'hipocresia, confessem els nostres mancaments i les nostres culpes. Potser si sabem tenir aquests minuts de meditació i de sinceritat trobarem el camí dret que ha de conduir la nostra Catalunya a una nova vida de prosperitat moral i material que tots desitjarem com un anhel vivíssim. La meditació ha de tenir, no solament per objecte veure i reconèixer els nostres defectes, sinó que ha d'anar acompanyada del propòsit fermíssim de corregir tot allò que hagi contribuït a la lamentable situació actual.

Car resulta trist que al cap de 220 anys dels fets que en tal dia commemorem ens trobem els catalans dividits en una forma tan violenta que no sembla sinó que la llavor de la discòrdia s'hagi estès per la nostra terra i hagi arrelat en tots els cors catalans. Les passions estan de tal manera abrandades que, més que germans, semblen feres disposades a devorar-se entre si. Mentre l'enemic secular ens contempla satisfet i es frega les mans de gust, nosaltres no tenim altra idea que enfondir cada dia més les divisions en mal hora iniciades. No s'adonen els que mantenen aquest estat passional de la immensa responsabilitat que contrauen?

Quants dies com l'Onze de Setembre hem hagut de patir des del 1714 fins ara i quantes vegades hem alçat els punys contra els enemics de la nostra terra! Aleshores la desgràcia ens unia, i arribarem a enfortir-nos tant que varem triomfar dels botxins. Arribats a un punt elevat del camí de la nostra llibertat, quan l'ho-

ritzó s'aclaria i el cel s'il·luminava amb llusors d'albada, no hem tingut prou equanimitat per a seguir junts el camí que encara ens mancava. I uns i altres ens hem deixat enlluernar per profetes interessats que han fet tot l'efecte de parany. Divideix i venceràs: L'enemic ha estat prou sagaç per a posar en pràctica aquest lema gairebé tan antic com les civilitzacions i ens hem separat en dos bàndols. Poble dividit, poble vençut. Anàvem massa de pressa cap a la fi i pel camí ens han aturat. Què seria d'ells si la victòria fos nostra? Monàrquics o republicans, eren la mateixa gent, imbuïts del mateix esperit. Prou que ho demostraren durant la discussió de l'Estatut. Els que eren Govern, obligats pel Pacte de Sant Sebastià a presentar-lo al Parlament d'Espanya, ho feien d'una manera formulària i limitaven les concessions fins l'inversemblant, sense perjudici de que ara vulguin demanar la nostra admiració, com si, ammateix fossin els veritables pares de la nostra minsa autonomia, admiració que els ha estat concedida equivocadament per un sector important del nostre poble, víctima d'un trist i grotesc provincialisme. I a l'oposició s'encenen d'ira els mateixos homes que sempre ens havien combatut i que no podien tolerar el més mínim reconeixement de la nostra personalitat nacional.

Han tornat dies que semblaven allunyats per sempre. Unes negres nuvolades enfosqueixen l'horitzó. Se senten paraules que recorden els temps d'oprobri anteriors al 1931. L'esperit intrànsigent — el vell esperit de Castella — està a punt de sobreixir novament. I Catalunya, dividida, apassionada per qüestions inoportunes, no té les seves defenses a punt. La rancúnia fraticida ha esverlat les muralles per on pot entrar novament l'enemic. Hem perdut adhuc l'instint de conservació i hem de presenciar adolorits el trist espectacle de les nostres discòrdies civils fins el punt de passar per la pena de veure actituds de gent sense equanimitat disposada a donar la raó als que esperen un motiu per a tornar-nos a prendre allò que — migrat i tot — ens ha costat tant de temps i tantes lluites d'obtenir.

Meditem sobre aquesta terrible situació del nostre poble. Una ona de pessimisme vol abaltir-nos. Reaccionem a temps, encara. Li quidem les rancúnies. Obfrem-nos els braços com bons germans i unim-nos novament contra l'enemic que ens sotja per engrillonar-nos altra volta.

MARÇAL TRILLA

PATRIOTES!

Commemoreu la Festa Nacional.

Dediqueu una oració i una ofrena als màrtirs.

Endomasseu les vostres llars.

P à t r i a

per Lluís Vila i d'Abadal

Potser per excés de romanticisme, avui és abandonat aquest tema clàssic a la sort que tenen les realitats romàntiques de tot ordre.

Nosaltres abordarem el tema malgrat pugui semblar fora de to i a deshora; ens sentim inclinats a fer alguna afirmació i precisar algun concepte que és tractat a puntades de peu per tota mena de polítics a casa nostra, i cal que recollim i tornem a fixar, si no volem que de Pàtria Catalana no en quedi ni rastre abans d'acabar la nostra generació.

Per a tots els fills de Catalunya, per a tots els nats en terra catalana, adés i ara, hi ha un sol punt d'origen: Catalunya. Tots els que han vist la llum del dia, primera a la Vida, en terres de Catalunya, són catalans. Simplement, naturalment, sense cap esgarri-fança, sense cap etzagallada, pel simple i únic fet de néixer.

El que no està content amb la nacionalitat conferida per la naturalesa, no té més remei que renunciar-hi fent l'acte polític d'adopció d'altra nacionalitat. El que renuncia a la nacionalitat catalana que té per naturalesa i el que no hi renuncia, fa un acte de llibèr-rima voluntat, però, faci el que vulgui, sempre haurà nascut a Catalunya i serà català.

Tot això és simplicitat i excessivament discutit, però sembla oblidat. La immensa majoria dels fills de terres catalanes es creuen que són espanyols, si han nascut més ençà del Pirineu i estan en un error. Catalunya és una personalitat definida i constituïda com tots els pobles lliures avui existents, a base d'estructurar-se segons unes normes, tenir unes lleis, una llengua, una llegenda, una tradició, una manera de fer que donà a Catalunya una personalitat distinta de les demés personalitats ibèriques i gèliques; féu una nació que perdurà fins que un fet de subjecció la supedità a Castella, la portà, la mutilà i li desféu en bona part l'esperit, i Catalunya o és la personalitat nació diferenciada o no és res, un bocí de terra del món que s'han apropiat diferents pobles i en fan motiu de folklore o de lluites polítiques.

Per nosaltres, Catalunya és la nació catalana, constituïda en els seus temps en poble lliure com tots els pobles i que ha perdut la seva personalitat legal a base de conllevàncies que des del segle quinze perduren; els que creiem que Catalunya té encara la personalitat natural, som els que ens considerem catalans, els demés són catalans però renuncien a la seva nacionalitat i es fan espanyols.

Nosaltres, com que no hem vist cap més relació entre Catalunya i Castella que un fet de domini, no acabem de creure que Catalunya hagi desaparegut co ma poble, si més no com a fet històric, i a ell ens atenem per a ésser catalans i únicament catalans, i si no creiem que Catalunya ha estat i és un fet diferencià, que mai ha tingut cap activitat comú amb Castella més que el fet de domini, neguem el fet històric i renunciem per conveniències personals a la nacionalitat que Déu ens ha donat i que és l'única que té una valor en tots els pobles del món i que fa que aquests pobles tinguin una personalitat diferenciada i la conservin perquè els seus fills la defensin i és l'únic motiu de goig que nia en el cor humà quan es tracta de fer una afirmació patriòtica, perquè és l'únic fet indiscutit i respectat entre els pobles i el que ha donat motiu al progrés i a la civilització; aquest fet absolut, fixe, que lliga els homes i els diferencia com a pobles, és la Pàtria.

Aquest mot sagrat que hauríem de proclamar amb respecte, és motiu de mercadeig, de simonia a la nostra Pàtria, i tant els que governen des del Poder com des de l'oposició, n'han fet motiu de comerç, de concupiscència, de regateig, com si la pàtria fos una cosa susceptible d'ésser posada en discussió pels mateixos fills i que en nom d'un catalanisme han negat la personalitat per a convertir un poble lliure, única raó de la seva diferenciació, en una regió absurda sense més personalitat que unes pragmàtiques discutides tothora i que sols a base de conllevància poden viure i subsistir en mercadeig constant amb Castella; poble distint del poble català, que sense ésser antagònics, els dos pobles, poden en certs moments de la història polaritzar una dualitat que no ha d'ésser perdurable, puix no són dos pobles enemics, sinó dos pobles diferents.

I en el procés de la vida o bé es viu ran de terra a base de concupiscències i egoismes, o bé es topa amb dos fets indefugibles: un d'absolut, etern, comú a tots els pobles, Déu; altre fixe, diferencià, sentimental, Pàtria.

I pels catalans, o la Pàtria és Catalunya o no tenim pàtria, perquè no hi ha cap raó, ni motiu, fora del domini, que ens permeti dir que som castellans o espanyols, que és igual que no dir res.

I Catalunya o és una personalitat lliure o no és res més que un motiu de concupiscència i regateig polític que faria i farà enrogir a les generacions venidores si un dia en surt una que senti vibrar aquest nom de Pàtria. Pàtria Catalana, que serà a pesar de tots els Estatuts, Constitucions, repúbliques o monarquies, perquè està per damunt de totes les polítiques catalanes, espanyoles o castellanes i de confabulacions de tota mena de catalanismes, nom absurd que serveix per a medir el grau de pàtria que cada u es tria, com si la pàtria estés a mercè de qualsevol nat per a prendre'n el tros que més li agradi. Pels catalans, la pàtria és Catalunya o s'han de cercar una altra pàtria; l'adjectiu de catalanisme que s'afegeixen molts catalans és fer l'afirmació de prendre's la pàtria com un afer floreralec, sense cap respecte, que immunitza un fet de naixença. Els fills de Catalunya són simplement catalans.

**Ortopèdia
TEIXIDO**

recorda als socis d'U. D. C. i molt particularment als senyors Metges, les seves especialitats en braguers, faixes i mitges de goma, etc., etc.

Aribau, n.º 5

Telèfon 33882

**Llegiu EL TEMPS
Subscriviu-vos-hi**

Perquè lluitaven els catalans del 1714

per Josep M. Casasses

Amb massa freqüència (reveladora de la nullitat de l'argumentació) hem sentit a dir a persones que no senten l'ideal nacionalista i que fins i tot sembla que aquest els hi fa nosa, que els catalans dels nostres dies, en disposar-nos a commemorar la diada de l'onze de setembre, ho fem tergiversant els fets i donant a la diada una significació patriòtica i d'afirmació nacional que no correspon en cap manera a la realitat històrica dels ideals que sentien i defensaven els catalans dels anys 1713 i 1714. S'ha arribat a afirmar que Casanova, Villarroel, Moragues i tants i tants d'altres ardit lluitadors nostres d'aquells moments no comprendrien ni compartien la nostra posició nacionalista, per tal com ells, en definitiva, a les ordres de l'arxiduc Carles, invocant un Carles II contra d'un Felip V, lluitaven per un rei d'Espanya, és a dir, que no sentien l'ideal d'una Catalunya-nació.

No poden ésser més puerils tals afirmacions, que, sense eufemismes, qualificaria també de ridícules i fetes de mala fe.

Sabut de tothom és que els catalans, per bé que en començar el regnat de Felip V no formularen cap protesta, ben prompte, plantejada la guerra de Successió, amb les corresponents derivacions al continent, abraçaren d'una manera decidida la causa de l'arxiduc Carles d'Austria, no tan sols per sola qüestió o motius dinàstics de creure millors o pitjors els drets de l'un o de l'altre a la corona, sinó perquè confiaven que Carles (contrastant amb l'hostilitat que havien pogut copsar en l'actitud de Felip V) sabria honorar i respectar les llibertats i furs de la nostra terra.

I aquest anhel bàsic dels catalans de defensar llurs llibertats, es patentitza i manifesta en tots els fets posteriors, arribant a portar-los a la defensa èpica de Barcelona, confiada exclusivament a llurs possibilitats.

El sentiment de l'equilibri de forces feia anys que influenciava les lluites i dissensions entre les grans potències europees. Per això la mateixa coalició que s'havia format entre les potències per a tractar de desfer la gran força que podia constituir la França de Lluís XIV unida amb l'Espanya de Felip V pels vincles d'una mateixa família regnant (els Borbons) i que havia encoratjat i recolzat els drets de l'arxiduc Carles a la corona d'Espanya, havia de formar-se sordament més tard enfront de Carles quan aquest, per mort del seu germà Josep, rebia la investidura d'emperador d'Alemanya. Les altres potències europees no podien tampoc admetre aleshores una excessiva preponderància de la casa d'Austria.

D'això se'n derivaren els successius tractats de pau d'Utrecht, signats entre Espanya i França per una banda i les altres potències en lluita (Anglaterra, Savoia, Holanda, Portugal) per l'altre costat, resultant però infructuosos tots els esforços que es feren prop de Carles III d'Austria per a portar-lo a la pau, donada la seva obstinació en defensar els seus drets a la corona d'Espanya. Tanmateix, el resultat desfavorable de la lluita posterior aconsellà a Carles cercar la pau, que fou negociada a Rastadt.

Si Catalunya s'hagués considerat barrejada en aquestes lluites tan sols per les seves aficions dinàstiques a favor de Carles d'Austria, no hauria pas estat més pa-pista que el papa, com es diu en parla popular, i en veure com les potències es separaven de la lluita i com Carles al seu torn pactava la pau, s'hagués apressat a

mostrar la seva subjecció a Felip V. Aquest no es mostrava pas gaudiu en les promences de perdó. Però, això sí, no prometia altra cosa que perdó.

I no era pas això el que volien els catalans. Aquí està el punt neuràlgic de la qüestió. Els catalans no combatien a favor de Carles, com a Carles, ni estarien disposats a reconèixer a Felip com a Felip. Ells s'havien llençat a la lluita en defensa d'unes institucions, d'unes llibertats, d'uns furs, d'uns privilegis que, en conjunt, eren l'essència de llur ànima catalana. I la conservació d'aquesta ànima era el que els interessava. Carles els havia promès respectar-la aquella ànima. Felip V, pel contrari, empeltat de l'esperit francès unitarista, d'un sol rei una sola llei, del seu avi Lluís XIV, repellia aquella ànima. Què té d'estrany, doncs, que el català patriota dels començaments del segle XVIII es llancés a una lluita a favor de Carles?

Anglaterra també, la reina Anna, havia promès reiteradament als catalans apoiar llur desig. Arribada, però, l'hora de la pau general, Anglaterra afluià, encara que tingué especialíssim interès en que en el tractat de pau constés l'esforç que havia posat en fer honor a la seva paraula, conformant-se amb que Felip V prometés atorgar als catalans un perdó i amnistia general i a més tots aquells privilegis que fruien els habitants de les dues Castelles, que de tots els pobles d'Espanya són els més estimats del Rei catòlic. Anglaterra creia que pels catalans això resultava encara avantatjós; que al català podia interessar-li més la llibertat de comerç i contractació amb les Índies occidentals i la capacitat per a gaudir els empires reials a Amèrica que les prerrogatives d'un govern català per les persones i per l'esperit.

I això no era així, perquè — repeteixo — a Catalunya li interessava no morir i considerava que la pèrdua de les llibertats i furs era la seva mort. Tant és així, que mentre es negociaven els tractats de pau de què més amunt he fet esment, els catalans no es cansaren d'enviar plenipotenciàries que gestionessin, en gradació de peticions, el reconeixement a favor de Carles de la total monarquia espanyola, «i si no pot ésser tota, el continent d'Espanya, sinó la Corona d'Aragó i sinó Catalunya sola almenys». Però si ni podien quedar adscrits a la sobirania de qui no tan sols havia conservat els anteriors privilegis de la Pàtria, sinó que n'havia concedit de nous, aleshores tot l'interès dels plenipotenciàries, que ja no admetia altra rebaixa, havia d'estar en conservar aquelles llibertats que fins aquell moment fruien els catalans.

No fou tinguda en consideració la voluntat de Catalunya per les potències aliades del d'Austria, ni aquest pogué aconseguir majors reconeixements a favor dels catalans. La seva esposa abandonà Barcelona, com abans havien abandonat Catalunya les forces aliades. El nostre territori començà a ésser envaiat per les tropes espanyoles i franceses que venien a assentar-hi el domini de Felip V. Més tard, les mateixes tropes austríques, en virtut del conveni d'Hospitalet, signat per Starhemberg, virrei de Catalunya nomenat per Carles III, abandonaven definitivament Barcelona.

I Barcelona, més que mai cap i casal de la Pàtria, quedava encomanada al sol esforç dels seus fills. Un afany dinàstic hauria empès els catalans a un estèril sacrifici? No. La Junta de Braços Generals de Catalunya, en la me-

morable diada del 9 de juliol del 1713, prenia l'acord de continuar la guerra per les raons i motius que assenyala la crida que seguidament fou feta pública i que diu així: «Havent los Braços Generals lo die 6 del corrent mes acon-sellat a est Consistori, resolués defensar lo Principat, no sols per mantenirse baix lo suau Dominio del Emperador y Rey nostre Senyor (que Déu guarde) en consecuencia de sa justa Causa, regoneguda per sa Santedat, y tota Europa, y explicada, eo jurada en la Constitució primera de las Corts en lo any 1706, en Barcelona ultimament celebradas: sinó també per la conservació de las Llibertats, Privilegis, Prerogatives dels Catholans, que nostres Antecessors a costa de sa sanche gloriosa alcansaren, y nosaltres devem axi mateix mantenir, de las quals no se ha hagut rahó, ni en Utrecht, ni en lo Hospitalet, reservantse sols en una y altre part a la Pau General (en que se deu poch confiar y a que esta molt distant lo Rey nostre Senyor de convenir) y finalment per altres inconvenients notoris a tot lo Mon, que de entregarse a Catalunya se seguirian...» I el mateix esperit d'aquesta proclama és el que respiren tots els bans i proclames de les autoritats durant el bloqueig i el setge i el dia de la capitulació, i els manifestos i publicacions dels particulars durant la lluita i després, i els sermons, i tot el que pot recollir-se en aquella lluita com a manifestació del sentir dels que la sostenien.

Per això seguí la guerra Barcelona, en representació de Catalunya: pels furs, pels privilegis, per les llibertats dels catalans.

I això no era una afirmació nacional? Evidentment que sí. Està clar que no tothom, ni podem trobar en els catalans dels 1713 i 1714 la precisió en l'ús dels mots que correspondria a un tractadista de Dret polític. Està clar que hi trobem tothora proclamada l'adhesió al pretendent a la corona d'Espanya. Però, és que d'això honradament se'n pot fer argumentació? L'any 1713 no és pas l'any 1934. I això, que pot semblar una puerilitat, vol dir que no havien transcorregut els segles XVIII ni XIX, ni la primera trentena del segle xx, amb tots llurs fets històrics que de manera tan trascendent han influït en la marxa del món, ni les escoles filosòfico-polítiques havien encara formulat les teories de les nacionalitats, de la divisió de poders, del paper del monarca dins l'Estat, ni s'havien aclarit tants i tants d'altres conceptes que avui formen el nostre panorama polític.

Però el català de la guerra de successió, que no sabia res de tot el que abans he dit, sabia, això sí, que tot el conjunt dels catalans que tenien uns furs, uns privilegis, unes institucions, unes llibertats, que imprimien a tots ells un caràcter i els hi donaven el distintiu inconfusible d'una personalitat. I això, aquest caràcter català, aquesta personalitat catalana, que estaven en perill, aquells catalans no s'ho volien deixar prendre. I per això feren la guerra, plens d'ideal i d'entusiasme.

I d'això, senzillament, avui en diem sentir i obrar com a perfectes nacionalistes.

TAPIOQUES i PURÉS

Figueres

són els millors.

La realitat més efectiva

per M. Carrasco i Formiguera

El materialisme embrutidor fa estralls cada dia més remarcables en el nostre ambient polític.

No cal que ens fem il·lusions. L'enverinament de les lluites polítiques, econòmiques i socials a Catalunya, no es recolza, ni remotament, en cap ideal. No es tracta de defensar aquest o aquell sistema ni de lluitar amb fermesa i entusiasme pel millorament col·lectiu; es cerca descaradament, sense excuses ni paliatius, la pròpia conveniència, la satisfacció de les que es jutgen ambicions o necessitats més immediates.

Si escrivim per la degradació fatal que comporta una semblant concepció de les lluites i activitats humanes, goseu predicar un ideal enlairat i assenyaleu un camí aspre i costós, però dret i infallible per a respondre el problema màxim de la nostra pau i de la nostra llibertat, us contestaran tot seguit: Això són falòrnies! No podem esperar que les vostres doctrines, excel·lents sens dubte, immillorables, puguin donar el resultat que cobegem. Hem de viure la nostra vida! La política és realitat. Les solucions que d'una manera efectiva i immediata no estiguin a l'abast de la nostra mà, no ens interessuen.

Insensats! Com si la vida humana fos realment una base segura i ampla per a bastir-hi res perdurable. Com si efectivament la satisfacció d'un interès propi, l'assoliment d'un aparent benestar material, tingués efectivament la condició d'una realitat tangible.

Comprovem, no sols en la història dels pobles, sinó fins i tot en la personal vida dels homes, si mai la subjecció a cobejaments vana ha produït res de positiu. Malfieu-vos de les ostentacions d'una vida exterior enlluernadora que mantés vegades cobreix o tracta d'amagar una tragèdia íntima o una catàstrofe familiar.

No. No n'hi ha de realitats efectives de pau i benaurança que puguin assolir-se amb passions i egoïsmes; la realitat indiscutible, la de més eficiència, la que ultrapassa els àmbits migrats d'una vida fràgil, d'una generació fugissera, és la realitat de l'ideal, la del sacrifici, la de l'abnegació que enlaira la migrada penombra d'una vida humil als esclats resplendents de la immortalitat.

Lloor als morts del 1714 que amb l'ofrena de llurs vides salvaren l'honor de la Pàtria!

La seva glòria immortal és sens dubte la realitat més efectiva.

El millor homenatge

El millor homenatge que hom pugui retre als qui se sacrificaren per la pàtria, és honorar aquesta mateixa pàtria.

Són ja molts, però no els que caldria, els periòdics catalans que per homenatjar els màrtirs del 1714 els dediquen números extraordinaris, deixant de banda, per un dia, els interessos polítics per fruir els sentiments nacionals que inspiren llurs escriptors.

Cal, però, que aquest homenatge tingui un fruit patriòtic que es vegi reflectit, cada dia, en tots els nostres periòdics. Ens referim a l'escriptura de la nostra llengua.

Si fa pena veure com la immensa majoria dels catalans desconeixen l'escriptura de la nostra parla, en fa més encara que aquesta falla la vegem reflectida en els periòdics.

Es publiquen a casa nostra diferents periòdics — especialment a comarques — alguns d'ells redactats en llengua vernacle, altres adés són redactats en català adés ho són en espanyol, fent-hi una barreja tan desinteressada d'escriptors, que sembla que hom es trobi vorejant una segona torre de Babel.

Nosaltres, que no cal dir com veuríem complaguts que tota la premsa de casa nostra s'expressés en la llengua també nostra, no ens podem estar de lamentar-ho, però lamentem tant, si més no, que la majoria dels escrits catalans dels nostres periòdics comarcals — hi han excepcions — siguin redactats en un català tan estrangeritzat i tan poc subjecte a les regles gramaticals, que fan ballar de cap els qui volen cercar en ells un ferm auxiliar de la gramàtica catalana.

I és que molts escriuen en català per seguir la «moda», però no els ho dicta una consciència nacional com hauria d'ésser.

Tanmateix, allò que hi ha legislat pel govern espanyol respecte de la nostra llengua, n'és un motiu dels nostres desconeixements filològics, però tots els catalans, amb el nostre patriotisme, som obligats d'esmenar aquelles falles inspirades en un sentit egoista i que nosaltres les hem acceptades confiats en el nostre fervor patriòtic com a punt inicial del total recobriment de la nostra llengua. I aquest fervor patriòtic, qui tant com ningú l'haurien de posseir, són els escriptors dels periòdics, puix que els escrits llurs constitueixen la literatura de totes les llars.

Esmentar aquesta falla, no seria el millor homenatge als herois de l'onze de setembre?

A. VERICAT I QUEROL
(Uldecona)

der de les tropes de Felip V, Rafael Casanova.

Amb oportunitat seran donats més detalls i ja des d'ara hom hi convidarà a tots els afiliats d'U. D. de C.

Delegació de Sant Gervasi

Ballades de sardanes per al dia 11. — La delegació de Sant Gervasi, per tal de commemorar de forma addient a la barriada la Festa Nacional del dimarts, ha organitzat una ballada de sardanes amb la col·laboració de l'Aggrupació Sardanista de la barriada.

Aquesta ballada tindrà lloc el referit dia 11 a les sis de la tarda a la Plaça Figuerola (carrer de Bertran) i serà interpretada per la cobla Empòrium.

Hom hi convidarà a tots els afiliats a U. D. de C. Per anar-hi des de la Plaça de Catalunya cal prendre el tramvia nm. 17, que hi deixa davant.

BREU EXAMEN

S'apropa l'onze de setembre, una de les dates més memorables de la nostra història, que té la virtut d'actuar d'estimulant que abraça el cor dels patriotes que senten i viuen en tal diada el seu veritable significat, i fins serveix de reactiu per aquells que sense sentir aquests enlairats sentiments de pàtria, sense acusar una espiritualitat perfectament i intrínsecament catalana, es deixen corprendre per la magnificència de l'espectacle que ara, oficialment almenys, amb aparences de llibertat, arriba als límits de l'espectacularitat.

Aquest any, com altres i altres anys, anirem al peu del monument d'En Rafael de Casanova. Hi anirà el poble de Barcelona; hi anirà també el poble de Catalunya. Hi anirà tot un poble que, recordant les gestes dels defensors de les nostres llibertats en malhora perdudes, se sent amb prou força, amb prou viror per reclamar-les íntegrament d'aquells que les usdefruitien; que se sent prou gran i capacitat per no admetre més tuteles i sofrir jous de dictadors i dictadoret, que surten dels viviers de l'estatisme eixorc i denigrant de la nostra personalitat individual. Ja n'estem tips i retips d'aquesta estimació, d'aquest trappe i encara estem rebent ara, te afectíssim que hem rebut semalmalgrat la nostra mediatitzada recuperació autonòmica, d'aquesta personalitat estatal recolzada sobre bases completament falses, perquè no respecta ni la tradició ni la manera d'ésser i sentir dels pobles, que vulgues que no, han de constituir aquesta família arciada, no té altre camí, si és que tífic, que, espiritualment divorvol entendre's, si és que els seus components han de poder viure en pau i harmonia, que el de separar-se, per tal de que després, en

un acte de la seva lliberrima voluntat, manifestació de la seva sobirania nacional, sense imposicions ni conveniències egoïstes, constitueixin, les que així ho desitgin, una Federació de pobles, que essent lliures poden ésser grans i gloriosos.

Això és el que nosaltres hi volem veure en aquesta manifestació cívica, en aquest esclat d'entusiasme popular, que fa desaparèixer com cap d'altre les classes socials davant de l'ideal profundament sentit de catalanisme integral, de respecte i veneració als nostres herois. Això és el que nosaltres voldríem que hi veiessin tots els ciutadans que es manifestin en aital diada. Un record, un homenatge als nostres gloriosos avant-passats. Però, a més, un desig, una voluntat ferma i decidida, per tal de conquistar amb la nostra sang, si així convé, el que ells perderen malgrat d'haver vessat la seva.

Solament pensant així sabrem ésser dignes de la nostra Pàtria; solament obrant així no hauré d'avergonyir-nos d'ésser uns mals patriotes.

Per tant, Onze de Setembre vol dir record, ofrena, homenatge als màrtirs de les llibertats catalanes. Però vol dir també voluntat ferma, actuació enèrgica, ideal enlairat, esperit d'alliberació total i definitiva. Vol dir Catalunya lliure i tradicional. Pàtria noble i generosa pels que s'acullen a la seva potestat, als que vulguin estimar-la, però hermèticament tancada pels que la blasmin, pels que l'odien i voldrien fer-la desaparèixer.

Onze de Setembre vol dir concentració de l'esperit, meditació, treball, optimisme. Vol dir creure en Catalunya i confiar en els seus alts destins.

JOAN ROCA I GIRALT

NOTICIARI

Notes d'U. D. de C.

Tercer Congrés Ordinari

Ponents. — Han estat rebudes ja les conformitats dels ponents per a desenvolupar els interessants temes que hom proposa per al Tercer Congrés Nacional Ordinari que ha de celebrar-se els dies 27 i 28 d'octubre vinent a la ciutat de Girona. Persones competents totes elles per a cada tema que se'ls ha designat, han començat a preparar llurs treballs, que en temps oportú farem a mans de les delegacions per a llurs compromisos.

Per a la ponència de "Política Municipal" hi han donat la seva conformitat, i, per tant, se n'encarreguen els senyors Antoni Brunet, Ignasi Maluquer i Isidre J. Palmada. La de "Política Econòmica" ha restat encarregada al senyor Manuel Pugès, junt amb altre persona que anunciarem. Josep Cirera i Soler i Marçal Trilla i Rostoll han acceptat de compondre la de "Corporativisme". I, finalment, desenvoluparan la de "Obres Públiques" els enginyers senyors Lluís Creus, Emili Canals i Joan J. Morgades.

Entitat Matriu

Festa de l'Onze de Setembre. — Organitzat per la Federació de les Joventuts del Partit, es celebrarà a l'estatge d'aquesta entitat matriu un acte commemoratiu de la Festa Nacional de l'Onze de Setembre.

Aquest acte consistirà en parlaments pels propagandistes d'U. D. de C. següents: Joaquima Pollina, Josep Juan i Barés, Joan Ribó, Ignasi Maluquer i Manuel Carrasco i Formiguera.

Començarà a dos quarts de deu de la nit del dilluns dia 10, per finir als volts de les dotze, a la qual hora seran portades les ofre-

nes de totes les delegacions a l'estàtua del Conseller en Cap, Rafael Casanova, i es farà la tradicional visita al Fossar de les Moreres.

Corones de l'Entitat i Seccions. — La Junta Directiva prega a tots els seus socis que, per tal de facilitar la tasca de la Secretaria, vulguin passar personalment per l'estatge a depositar la quantitat voluntària per a col·laborar a l'execució de les ofrenes de l'Entitat i les seves seccions als màrtirs de la Pàtria.

Així mateix convida a tots a l'acte de lliurar-les al peu de l'estàtua el dilluns dia 10, a les dotze de la nit, que s'efectuarà junt amb la de totes les delegacions del Partit.

Delegació de Gràcia

Acte de l'Onze de Setembre. — Aquesta delegació, amb el desig de fer ressaltar de manera addient la Festa Nacional de la nostra Pàtria, ha preparat una vetllada patriòtica per al dia 11, a les deu de la nit, en el seu estatge (Goya, 12, principal).

Consistirà aquesta vetllada en una conferència doble titulada «Història dels fets del 1714 i les seves derivacions en la política». Explanaran aquest interessant tema els senyors Josep M. Casasas, secretari general del Partit, i el president de l'entitat, Joan J. Mitjavila.

Lliurament de l'ofrena. — Aquest acte s'efectuarà, junt amb les demés delegacions i seccions del Partit, el dia 10 a les dotze de la nit, partint de l'estatge central (Rivadeneira, 4). Hom prega a tots els socis de l'entitat i seccions de fer-hi cap.

Visita a la tomba de Casanova. — Aquesta delegació organitzarà per al diumenge dia 16, al matí, una visita matinal a la tomba del que fou gloriós defensor de Barcelona i el seu conseller en cap fins a l'hora de la caiguda en po-

Delegació de Sant Andreu

Acte commemoratiu. — Aquesta delegació, amb el desig de commemorar la data luctuosa de l'Onze de setembre de 1714, ha organitzat en el seu estatge (Sant Andreu, 303) un acte d'affirmació nacionalista en el qual hi prendran part, entre altres oradors, els senyors Joan Mitjavila i J. Maluquer i de Motes, president de la Federació de les Joventuts del Partit. Començarà a les deu de la nit, d'avui dissabte.

El lliurament de l'ofrena s'efectuarà en incorporació el dia 10 a la nit, conjuntament amb les altres delegacions del Partit, sortint a les dotze de la nit de l'estatge central, Rivadeneira, 4.

Delegació de Ponts

Aquesta delegació, a la qual s'han incorporat nombrosos i valuosos elements, ha estat convertida en entitat adherida, de la qual ha estat nomenada la nova Junta Directiva, com segueix: Josep Castellà i Forn, president; Joan Aley i Palou, vis-president; Pere Gabriel i Golet, tresorer; Joan Calvet i Rosell, secretari, i Josep Castellà i Esteve, vocal.

Delegació de Sant Pol

Visita del senyor Monzon. — Amb motiu de l'estada a Catalunya de l'activíssim diputat nacionalista Telesfor de Monzón, va donar una conferència, organitzada per aquesta delegació, en la qual va fer detallada i eloqüent exposició dels problemes que avui afecten a la seva Pàtria, Euzkadi.

Delegació d'Hospitalet

Adquirint el nou estatge d'aquesta delegació i en franca evolució la mateixa, hom es proposa ben

aviat efectuar-ne la inauguració oficial, amb un acte de presentació de l'ideari a la població.

Pel dia 28 hom anuncia un acte d'affirmació nacionalista d'acord amb els altres grups del Front de Joventuts, en el qual hi prendrà part un rellevant propagandista del Partit.

Delegació de Tarragona

Inauguració. — Hom ha fixat ja la data del 16 del corrent per a fer solemnement la inauguració del nou estatge social del partit. Hi haurà un àpat familiar, parlaments a càrrec de destacades personalitats del partit i al res actes que oportunament s'aniran detallant.

Reunió intercomarcal. — El dia vint i tres tindrà lloc la reunió del Consell Intercomarcal de les comarques tarragonines per tal d'iniciar una intensa propaganda de l'ideari del partit i elegir els tres representants del C. N. del Partit.

Secció de Joventut. — Aquesta Secció tot just formada, està preparant per a la tardor vinent una sèrie de conferències entorn dels punts bàsics de l'ideari d'Unió Democràtica de Catalunya.

El Tercer Congrés. — Regna entre els afiliats i simpatitzants del partit a la nostra ciutat gran

(segueix a la quarta pàgina)

TAPIOQUES I PURÉS

Figueres

són els millors.

Pàtria. Mot sagrat que hauríem de proclamar amb respecte, i que és motiu de mercadeig, de simonia tant pels que governen com des de l'oposició.

1714

per Pau Rómeva

La commemoració d'una dissort nacional pot arribar amb el temps a ésser una festa patriòtica. Els pobles extreuen energies de la consideració mateixa de les pròpies calamitats i la rectificació d'un fet advers pot ésser l'ideal per a moltes generacions successives. Això ha passat a Catalunya amb la pèrdua de les llibertats nacionals sota les armes de Felip V. El punt de partida de la present reivindicació nacional és que les nostres llibertats ens havien estat arrabassades per la violència i la festa de l'onze de setembre serveix per a recordar als catalans aquesta violència. Durant molts anys aquesta festa ha tingut el caràcter d'una mera afirmació de voluntat que les persecucions del Poder central feien tot el que era possible per a transformar-la en una protesta. Avui aquesta persecució no existeix, la festa es pot celebrar tranquil·lament i la llibertat a què aspirem no sembla tan llunyana com abans. Tenim un principi de govern propi que podria ésser una arma poderosa per a arribar a la llibertat definitiva. Vol dir això que no hi ha motiu per a celebrar l'onze de setembre amb el mateix fervor que abans? Certament que no. Els fets de la Història no són solament apes per a desvetllar sentiments de protesta; són també lliçons vives que els pobles haurien de saber aprofitar. I l'estat de coses que precedí a Catalunya la catàstrofe del 1714, és digna de servir de tema de meditació i al·liconament per als catalans d'avui. Catalunya perdia aleshores les seves llibertats en una lluita heroica en la qual els catalans feren gala d'una gloriosa temeritat, però l'esperit nacional que s'encenia i ho abandonava tot en aquella pòstuma flamarada, feia temps que es decandia i agonitzava per mor dels propis defectes dels catalans, que els havien menat a un trist provincianisme. Si en aquells fets haguéssim sabut escarmentar, l'hora present, quan Catalunya torna a entrar, encara que sigui d'una manera molt condicionada, pels camins de la llibertat, tot l'interès dels catalans hauria consistit a eliminar de la nostra vida col·lectiva aquells defectes que tan vivament havien ajudat a la nostra decadència. Però el fet tristíssim és que aquest interès no es veu enlloc. Avui som víctimes de les nostres discòrdies, del nostre provincianisme, de la nostra blanesa que ens lliura indefensos a mercè de les nostres pròpies passions. Cal que ho veiem ben clar, no per a nodrir un pessimisme dessolador, sinó per a no caure en un optimisme badoc. Catalunya té dret a la seva llibertat, però no l'aconseguirà totalment fins que sapiga lluitar alhora que contra els seus adversaris de fora, contra els seus enemics de dintre, contra els seus vicis, contra les seves febleses, contra el materialisme i el panxa-contentisme, contra les seves tares ja existents i contra el virus dissolvent que li inoculen falsos apòstols i falsos patriotes.

L'onze de setembre és una data a propòsit per a recordar-ho.

LA SETMANA VINENT PUBLICAREM: «Euzkadi» de F. Duran i Canyameres; «Un llibre estimulant», de M. Coll i Alentorn, i la continuació de: «La participació en els guanys és viable?» i «Història». Hem degut fer-ho així per excés d'original.

La setmana a Catalunya

(ve de la primera pàgina)

vist com els traspassos de serveis feien un progrés remarcable. A despit de l'enorme lentitud amb què són fets, no volem deixar de consignar la nostra satisfacció per aquest fet. Val més tard que mai.

Encara remou la cua l'afer de la Unió Industrial Cotonera. Les seves fàbriques segueixen sense obrir. Deixeu-nos insistir en el nostre punt de vista: Ni una peseta de subvenció sense una transformació radical i amb garanties que evitin reincidències. Creiem menys perjudicial el tancament definitiu de les esmentades fàbriques que la seva conversió en un pou sense fons que anés engolint sense profit sumes incalculables que prou falta fan per a altres coses. Independentment d'això, cal resoldre el problema dels obrers que puguin resultar acomiadats. Finalment, quant als rumors que han corregut sobre una possible reducció d'hores de treball per a tota la indústria tèxtil, imposada des del Govern, ens sembla aquesta una mesura desafortunada que perjudicaria precisament les fàbriques més ben organitzades, arruïnaria la

nostra exportació que, petita com és, constitueix l'únic mitjà eficient de sanejament del mercat interior i, per contra, no reportaria sinó insignificants beneficis a les indústries que avui estan col·locades (moltes d'elles pels desencerts de llurs dirigents) en una situació difícil.

C. P. S.—Escrita ja la crònica que precedeix, ens assabentem de la temptativa d'incendi perpetrada a l'edifici social de l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre. Adhuc fent abstracció de l'aspecte delictiu de la malifeta, resulta aquesta d'una estupidesa major encara que la que atribuïem a la política seguida pels actuals dirigents d'aquella entitat. Si els autors són rabassaires, difícilment podien trobar manera millor per enfortir la posició dels isidristes i afavorir l'èxit del muntatge anticatalà del dia 8 a Madrid.

TAPIOQUES i PURÉS**Figuera****són els millors.**

T. G. Núria: Boters, 10, int.: Tel. 17053

Conservadurisme impúdic

per J. M. Malet

Sovint les planes de diaris i revistes hi són reportades noves sobre els assenyalats fracassos que els experiments collectivistes i socialitzants sofreixen arreu on són realitzats, bo i anunciant-nos com un fet pròxim i segur la total fallida d'aquests experiments i col·loràriament la posta de doctrines i principis que en són llur suport moral i filosòfic.

Es clar, com a antitètics que ens sentim a tot corrent social que tendeixi a negar i si més no, a destruir l'ordre social cristià cal que mostrem goig i plaer davant aquests bons averanys, i molt hem de desitjar que llur confirmació en el terreny de les realitats no es faci esperar poc ni gaire.

Ah! però, dissortadament molt ens temem, i amb raó, que la realitat immediata no sigui altra, no pas per la virtut i eficiència de les pròpies doctrines collectivistes, sinó millor i més eficaçment per l'estulta incomprensió i foraviada posició de la major part de les classes benestants i conservadores, d'entre les quals, s'hi troben molts que tot dient-se catòlics i seguidors del Crist, de fet, i en la llur manera de comportar-se pública i privada, no cerquen res més que la satisfacció de llurs egoïsmes i particulars acomodaments.

Evidentment, res no contribueix ni ha afavorit tant fins ara, la pujança i floració dels corrents antisocials susdits com la conducta i posició il·lògica i conseqüent d'aquests nuclis de cristians que fari-saïcament s'escuden en una fe que no senten, i, aparenten fidelitat a una disciplina religiosa la moral de la qual no practiquen, ans se'n serveixen moltes de vegades, mediatitzant-la sacrílegament, per a apaivagar i sotmetre els clams i aspiracions nobles d'aquells a qui la llur cobdícia pretén convertir en víctimes propiciatòries.

Afirmem que som devots reverencials de l'ordre social jurídic cristià, i, ho manifestem ben públicament per tal que impúdica-ment no se'n pugui titllar de «demagogs blancs o negres» i aplicar adjectius per l'estil. Però precisament perquè amem l'ordre social cristià, no volem silenciar la nostra protesta davant les desviacions, egoïsmes i contubernis de determinades classes socials i cledes polítiques, i, no volem admetre que hom vulgui fer-nos passar com a just, un ordre social que el sabem ben allunyat de les essències cristianes. Es que es pretendrà voler fer-nos creure com a bona, per exemple, l'actual distribució de béns i riqueses entre els homes, davant la iniquitat que representa aquesta multitud ingent d'éssers que no compten gairebé ni amb el més essencial per a llur subsistència física, costat per costat d'uns pocs qui detenten aquells en la seva major part i en gaudeixen a tot pler i moltes vegades impúdica-ment?

Ens lamentem a diari, del fet desconsolador a tot ésser, que el poble humil i treballador, que les grans masses d'obers visquin allunyades de la Fe i religió cristianes. Estiguem segurs, que, mentre persistia en la nostra indolència de no preocupar-nos poc ni gaire de fer obra social pràctica i generosa a favor de dites classes socials i d'altra banda, no mostrem més sollicitud en la cura de llurs necessitats, i, apoiant

llurs justes reivindicacions no afavorim l'obra de la llur emancipació econòmica i moral, no pervindrem mai per mai a tenir-los al nostre costat i comptar en els nostres rengles. Hi ha una verema de fets anteriors i actuals que pesen desfavorablement en la mentalitat de l'obrer. Confessem que moltes iniciatives generoses en el nostre camp catòlic hem vist marcir-se i desaparèixer tot just nades, perquè s'han sentit i trobat obstaculitzades per la incomprensió i interessos particularistes dels propis catòlics, i això és un fet que l'hem de purgar.

Apressem-nos a rectificar criteris i a cedir un bon xic més en els nostres particulars egoïsmes, perquè l'hora és greu i no deixa gaire marge a les pures lamentacions i als simples dilettantismes, no fos cas que seguint pels camins de la nostra tradicional indolència i incomprensió no ens vegéssim confosos i presos d'una hora malastruga i devoradora.

De veritat, molts catòlics d'avui, senten i obren semblantment a aquells que quaranta anys enrera s'escandalitzaven i feien mils escarafalls davant la lectura de la immortal enciclica «Rerum Novarum». D'aquí que el Sant Pare actualment regnant, en la seva carta - enciclica commemorativa d'aquella, tingui encara per aquests rengles de catòlics, paraules tan greus i gràvides de dolor i condemnaació com les que ens permetem de transcriure:

Es tantmateix lamentable, venerables Germans, que hi hagin hagut i encara hi hagi qui—dient-se catòlics—ben just es recordin de la sublim llei de la justícia i de la caritat, en virtut de la qual, ens és manat no sols donar a cada u allò que li pertany sinó també d'atendre els nostres germans en llurs necessitats, com a Crist mateix; aquests, i això, és greu, no temen oprimir els obrers per esperit de lucre. Hi ha ademés, aquells que valent-se de la mateixa religió i embolcallant-se amb el seu nom en llurs exaccions injustes pretenen defensar-se de les reclamacions completament justes dels obrers. No ens cansarem de condemnar aital conducta; aquests homes són la causa de què l'Església immerescudament hagi pogut aparèixer i ésser titllada d'inclinar-se de part dels rics sense commoure's davant les necessitats i estretors dels indigents i desheretats.

L'integritisme tan absurdament exagerat que mantenen certs diaris nomenats socialeristans, sobre ésser il·lògic i ridícul, en res s'adiu a l'esperit paternal i sol·licit de l'Església, a la qual preten representar. Com remarcava un pulcre escriptor no fa molt, són diaris que fan olor de «càmfora».

Es un greu malentès o una malèvola ambició, voler fer-nos entendre com a necessari, pel bon ordre social, no airar-se gens ni mica contra determinades posicions injustes i de privilegi com mantenen certes classes socials, com si no fos més anarquitant i desmoralitzador anar tolerant i silenciant aquestes lleis de desequilibri i aquest règim socialecòmic actual injust. Indubtablement la major part dels mals socials d'avui són fills directes de la condició precària i d'abandó a què fins no fa gaire vivia sotmesa

Dits i fets

«AHORA LO COMPRENDO TODO»

Llegim als diaris, a la secció de notícies d'Espanya, i en un sol dia trobem que hi ha una manifestació comunista a Madrid durant la qual volà una avioneta amb la bandera roja i resultaren ferits de bala dos policies, que a Saragossa un guarda matà un home que robava palla, que a Bilbao és assaltat un centre polític i és atacada la Casa de Correus, d'on s'emporten tretze mil pesetes, que a Iruña han trobat un dipòsit d'explosius amb setae bombes, etc.

Ara comprenem per què els isidristes demanen que l'ordre públic de Catalunya torni a dependre del Govern de Madrid!

EL BLAT I LES PLANXES

El diumenge passat tota l'ancha Castilla estava arborada contra Catalunya: Assemblea d'agrarios a Palència, reunió de comissions provincials gestores a Madrid, telegrames i protestes a tort i a dret. A Palència ho van matar tot i amenaçaren amb catàstrofes apocalíptiques si la Generalitat persistia amb prohibir l'entrada de blat. A Madrid, com si presentissin la planxa, no s'hi espiaren tant.

I vingué el final de la jornada, tan dura però gloriosa, i el sotsecretari d'Agricultura comunicà a uns comissionats que la Generalitat de Catalunya NO havia prohibit l'entrada de blat espanyol en el seu territori.

Tot sigui a major honra i glòria del senyor Rojo Villanova.

(ve de la tercera pàgina)

entusiasme per assistir al Congrés Nacional que ha de celebrar-se a Girona el proper octubre.

GENERALS

F. J. C. de C.

Segon Aplec comarcal al Maresme. — Aquest aplec es celebrarà demà, diumenge, al Santuari de la Cisa (Premià de Dalt), amb el següent programa:

Missa de Comunió general.

Ofici solemne celebrat pel reverend senyor Arxiprest de la Basílica de Santa Maria de Mataró.

Exhibició de gimnàstica dels Falcons.

Acte de propaganda amb assistència del senyor Fèlix Millet.

Ballets populars a càrrec de l'Esbart de dansaires Montserrat.

Audició de sardanes.

Festa dels avantguardistes: partit de futbol, proves atlètiques, enlairament de globus, etc.

Altres actes. — Avui s'efectuarà (a. D.) un Aplec comarcal a Guimerà.

Demà, aplec comarcal al Santuari de Queralt (Berguedà).

També s'efectuarà la benedicció de la bandera del grup de Castellersol.

la gran massa del proletariat no superada encara com calia, per la gasiveria i manca de sentit social amb què es mantenia i se'guix encara la classe benestant i directora. Es una posició ultraconservadora que no podem ni volem respatllar amb el nostre silenci, com a cristians i com a patriotes.